

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

caput primum. Excusatio auctoris quod sepositis paulisper saeculi nostri rebus, Hussiticae haereseos historiam altius repetitam interponat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

- II. Cardinalis Hofius Catholicorum cum hæreticis colloquia frustra impedire conatur.
- III. Diaboli miraculum, in Antitrinitarij cuiusdam corpus progressi.
- IV. De Andrea Dudithio Episcopo Quinquecelesensi.
- V. De Iacobo Palaologo, eiusque vita & morte.
- VI. De Lutheranis, Anabaptistis, Calixtinis, & alijs hæreticis qui in Polonia stabulantur.

CAPUT XIII.

- I. HENRICVS Valesius ad Polonia regnum accersitur.
- II. Poloni Catholicum volunt habere regem.
- III. Stephanus Bator Polonia Rex creatur.
- IV. Eius successor Sigismundus Suecus cum Maximiliano Austriaco de regno contendit.
- V. Societatis Iesu in Polonia Collegia.
- VI. Minister Lutheranus Polonius natione, Romam in Iubilao profectus, ad Catholicam fidem conuertitur.

CAPUT XIV.

- I. CHRISTIERNVS Rex Dania regno eijcitur.
- II. Eius successor à Protestantibus ad commune sedus sollicitatur.
- III. Lutherus quosdam sua farina theologos in Daniam mittit.
- V. Caluianismus in Dania gliscit.
- VI. De Noruegia regno.

CAPUT XV.

- I. GUSTAVVS Svecia regnum inuadit.
- II. Lutheranus locum dat.
- III. Infamia Ecclesiasticorum coniugia, & mira constantia Religiosorum.
- IV. Gustauus religionem mutat.
- V. Eius miserabilis exitus.

CAPUT XVI.

- I. ERICUS Gustauo succedit.
- II. Magicus studet artibus, & fratrem in custodiam dat.
- III. Post septem annos rursus dimittit.
- IV. De Ponto Lagardio, Gallo natione, militia præfecto.
- V. Ericus in nuptijs fratribus necem machinatur.
- VI. A Finlandia Duce comprehenditur, & regno exuitur.

CAPUT XVII.

- I. IOANNES Rex Svecia Catholica religioni clam addictus.
- II. Lagardium ad Pontificem mittit.
- III. Quid eius conatibus obstiterit.
- IV. Infelix mors Lagardij.
- V. Ioannis Regis dissimulatio.
- VI. Eius filius Sigismundus, Rex Svecia a paterno regno spoliatus.

EXCUSATIO AUCTORIS, QUOD sepe citis paulisper sæculi nostri rebus, Hussiticæ hæreseos historiam altius repetitam interponat.

LIBRI QUARTI.

CAPUT I.

ARGUMENTUM.

- I. Laus Baronij veterum Hæresum origines & dogmata solide detegentis.
- II. Consilium auctoris.

QUEMADMODUM venator feram indagans, vestigia eius diligenter obseruat, ac tam diu & sua solertia, & odora casum vi ac sagacitate persequitur, donec ad ipsum feræ cubile ac recessum perducatur; sic mihi intendenti penetrare sæculi nostri hæresibus perturbatissimi negotium, & cupipienti penetrare, tanquam clarâ in luce, cuiusnam partis causa sinceris niteretur fundamentis, & cum illa deprehendissem, eadem claritate alijs etiam proponere, vt & ipsi mecum agnoscerent solidam veritatem, ante omnia visum fuit utilissime me facturum; vti ipsas hæresum origines primas, vti venator, indagarem. Hoc vero agenti immensus apparuit labor, tanquam infinita silua excutienda; nimirum authentica documenta historiarum, in præcedentibus sæculis à Synchronis auctoribus, quibus tuto credi posset, conscripserunt, conquirenda & inter sese conferenda. Qui labor quem cordatissimum non deterreret? me sane ita percolite eius magnitudo, vt id molienti videretur Dædalus quidam Labyrinthus, intricatissimis & anfractuosis vijs ita implexus, vt euadere desperarem, ob oculos versari, & tamen animo insidebat acris spes origines hæresum solide penetrandi, vt earum fraudes & insidias detegere, & inter eas vnam veritatem regnantem possem agnoscere. O diuina prouidentia! dum hoc ago, dum angor prodire in lucem Filium, vt sic loquat, Ariadna, quo in penetrando illo Historiarum Labyrintho, vti Theseus ad recessus intimos Minotauri, securus ad Hæresum cunctarum prima cubilia

Qq. 3j

per.

peruaderem. Hoc solum sunt *Annales Ecclesiastici à Casjare Baronsio*, illo literatorum Dictatore, & auctorissimo, veræ Antiquitatis, & Antiquæ Veritatis Vindice, cui admirabilis scientia, & tot exquisitæ lucubrationes, in præsentis sæculo Cardinalitiam purpuram, & in postero æternam gloriam meritisissime pepererunt. Vitis his Annalibus facile ex earum cum Magdeburgicis illis centonibus collatione clarè perspexi, me nullo alio indagatore opus habere, ad secundum illum *aprum & sanguinem ferum* (vri scriptura loquitur) *qui de Silua vinearum Domini peruasas*, è cubili suo excitandum, & canibus teribusque obijciendum, sed solum incumbere mihi vt quæ ille ex authenticis & certissimis monumentis demonstrasset inspiciens ad propositum meum applicarem, quod mihi ita cecidit vt interpreti opterrima vitæ meæ euenta numerans, id ipsum alijs contentissime suadeam, si fundum in Religionis dissidijs inspicere, vel siluâ hanc immensam penetrare velint. Occurrent hic Hæresiarchæ à temporibus ipsius saluatoris & Apostolorum eius exorsæ seductiones populorum, & eorundem per Apostolicam in S. Petro à Christo fundatam Ecclesiam profugatz, nempe *Simon ille Magus*, protoparens hæresiarcharum, ab ipso Principe Apostolorum Petro è latebris in arenam atque è Syria in Romanæ Vrbs amphitheatrum protractus, & veluti *Novus Icarus*, vri cum gentilibus historici appellant, è cælo prostratus, & membris contractis conuassatus ad Neronis palatium. Decegitur hic *Manâder, Basilides, Saturninus, Carpocrates, Marcion, Tatianus, Montanus, Nouatus, Paulus, Manes, Eufasius*, & alij patre illo Simone digni filij. Et porro omnes vsque ad nostrum pene sæculum *Lucifuga*, & angulis ac recessibus suis, in quibus mirum in modum sese propagatant, extracti & detecti, etsi enim Magnus ille Historiarum auctor, ætatem nostram scribendo non attigerit proxime, ea tamen fundamenta strauit, quibus insistentes & ductum lineameotorum eius sequentes, certissimam indies in caliginoso loco tanquam lucerna prælata perspicuam attingunt & assequi possunt veritatem, nisi magis diligant tenebras, & vanitatem.

Equidem etiam illud in mentem mihi venit, vtilissimam rem facturum me, si ea quæ illi morte præuentus non absoluerat adiuncta opera mea explerem, & iisdem cum illo veltigijs reliquos ad nostrum vsque sæculum errorum Magistris indagandos, utrem, mundoque audos proponerem,

vt Adam, vt sic clarins appareret quomodo nostri sæculi tenebriones, olim sepultas hæreses & à Romana Ecclesia obrutas, è fatidis monumentis suis rursus extraxissent, Verum hoc meditant, post multos labores apparuit etiam id ipsum adhuc esse opus plurima difficultate perspersum nec à me, ea quæ à Batonio ceptum est, gloria posse consummari, & occurrebat illud Virgilianum inuicium: *In magno labor, at tenuis mea gloria.*

Quid enim ego post tantostanti viri, Baronij dico, labores allaturum me posse sperem nisi interpretis munere, in Gallicam nostram linguam, Annales eius Ecclesiasticos vertendo, (quod tamen hominis potius est ocio abundantis, & ab alijs curis & scriptioibus vacui) fungi velim. Quos quidem Annales nec legendi nec laudandi studio satis expleri queo, quid igitur agam? Meos ego labores minores vobis ego dico, quorquor accuratiores scientias non attingistis; non vt voluptate aliqua vos pernualeam, sed vt commodo afficiam. At vobis, qui etiam cum vitæ dispendio grauioribus illis scientijs dies noctesque in vigilatis, & quos

In libri oriens Sol videt atque cadens.

Vobis, inquam, ego suaferim ne meis legendis operam & oleum, inprimis tempus, quo nihil vobis preciosius est, perdatis. Habetis opulentissima illa & laboriosa scripta, Genebrardi, Toleri, Batonij, Bellarmini, Valenæ, Suarezij, Maldonati, & aliorum, à quibus omnia quæcumque ipsa prodere possit scientia consignata exstant. Equidem abortus hos meos cum felicibus istorum scribitibus nequam comparandos censeo, in hoc elegantem illum artificem imitatus, qui quum gallum gallinæcum in tabula delincaffet, ne vinum in officinam intromitterent, suis edixit. Imperitiæ quippe suæ conscius, opus suum cum Natura, à cuius perfectione longe aberat, comparari metuebat.

II. Quare omisso illo maiorum virum instituto, historiam tantum earum quæ isthoc & proximo sæculo exstiterunt, vel potius renatæ sunt, hæreseon persequar. Inuenier hic Anglus VViclephum suum, Bohemus Hussium, Germanus Lutherum, Gallus Caluinum, famosissimos præ proximis retro sæculis hæresiarchas: è quibus etsi duo hi posteriores potissimum totius huius mei operis sunt subiectum, illis tamen duobus in hoc IV. libro locus etiam aliquis certas ob causas dabitur. Quia enim hæresin persequenti omnes Christia-

22,

in quibus illa furoris sui vestigia tristitia reliquit, Regiones ac regna mihi obseunda sunt, ut quis in singulis tam Republicæ quam Religionis status fuerit in elapso, & sit in hoc novi sæculi, nimirum Anni MDC. initio, intelligatur: à præscriptis limitibus paullum mihi digrediendum est, & à Luthero ad alios quoque veniendum. Pro uno Martino videbis hoc loco duos Joanes, qui proxime superiorum sæculorum Ecclesiam hæresibus suis contaminant: post quos tertius tandem longeuus deerior prodibit, qui magno nisu totam Ecclesiam demoliri aggressus.

Duotum ergo istorum historiam accessamus: Licet enim ab Ænea Sylvio, Joanne Cochæo, (a) & alijs descripta exstet, nobis tamen præcipua inde quæ ad institutum nostrum pertinere videbuntur, capita excerpta, & Lectori breuiter proponenda visa sunt. Nec inutilis, aut inuicunda erit nostra novis in quibusdam adijciendis diligentia. Postquam enim præcedentibus libris exorti in Germania schismatis, & in eadem admirabiles mutationes quas religionis inuexit mutatio, tum longam inde natam calamitatum seriem demonstrauimus; reliquum est, ut idem in vicinis & earundem miseriam socijs, regnis & regionibus faciamus, ut quibus singulæ factionibus & dissidijs distractæ sint intelligatur. Erit, spero, Lectori hæc non inuicunda varietas, cui alioquin ædiolosum sit in hoc theatro solam Germaniam cum Luthero suo spectare. Quia vero prima hæreseos veneno infecta fuit Bohemia, age alterum hunc Joanni Hussio, cui illa calamitates suas debet, in scena locum demus, Lutherum deinde quod hic demoliri cœperat, totum destruentem reproducamus.

QUOMODO VVICLEPHI HÆRESIS IN BOHEMIAM ILLATA, & à JOANNE HUSSIO PROPAGATA SIT.

CAPUT II.

ARGUMENTUM.

- I. De Joanne VViclepho Anglicano presbytero.
- II. Hæresici libri combusti, & quomodo VViclephi scripta regum euaserint.
- III. Similitudo hæreseos VViclephistica & Lutherana.

IV. Artium quidam Magister turbas excitat.

V. Laudabilis Ecclesiæ consuetudo in prohibendis hæresicorum libris.

VI. Clementis VIII. littera ad auctorem, quibus rei hæresicorum libros legendi facit potestatem.

FUIT in Anglia presbyter, parochiæ cuiusdam Curio, Joannes VViclephus nomine, homo non vulgaris eruditionis, præsertim in Theologia quam profitebatur scientia. Hac ille sua quantumvis exigua doctrina in status Vigorniensem Episcopatum ambiverat; non minus ignominiose quam ambitiose quem petiverat, repulsus. Hac illi repulsa irritatus, omnes vindicandi se occasiones circumspexit, more hæreticis ab antiquissimis usque temporibus usitato, qui passione aliqua vehementi à via communi abacti deprehenduntur. Sic enim ob similem causam Ecclesiæ sese subduxit Valentinus, ut Tertullianus exprobrat; sic Marcion, scribente Epiphano, sic Montanus, testante Theodoro, sic Novatus, Sancto Ambrosio teste. Atium quidem, eo quod Episcopatu indignus iudicatus fuerit, hæreticum factum, Epiphanius scribit; (a) ut & Nestorinum. (b) Paucos certe ab Ecclesiâ deservisse constat, qui non hanc commentitiam alicuius, quam illatam sibi videri volebant, iniuriæ ansam arripuerint. Idem VViclephus fecit: qui quum Theologiam in Oxoniensi Academia profiteretur, irritatus, ut dixi, quum Ecclesiâ, à qua repulsus fuerat, auctoritatem, tum quosdam Catholicæ Fidei universali hætenus consensu receptos articulos in dubium revocare cœpit; tanto maiori cum scandalo, quod ab omni hæreseos ministro tum immunis esset Ecclesiâ. Quo vero Regi doctrinæ suæ virus in tanto facilius instillaret, persuadere ei conatus est, ipsum Anglicanæ Ecclesiæ esse caput, nec, excepto uno Iesu Christo, aliud ipsi agnosendum: qua quidem arte plerique omnes hæretici terræ Reges ac Principes in suam rursam pertrahere studeant, quos tamen ipsos illi ipsi turpiter exautorant. Sed dogmata hæc vix à VViclepho spargi cœpta, primum Nationali Angliæ Concilio, deinde Parisiensi; quæ patem tum non habebat. Universitatis censura, tandem etiam Universalis Romæ congregati Concilij decreto, hæreseos & impietatis fuere condemnata. Initio quidem cõprehens⁹ fuerat, sed quia pœnitentiâ simulâ bariterum

a in Historia Hussitica. a Hæres. 24. b Theod. lib. 2. Eppip. Hæres. 13.